

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/141

URBROJ: 65-25-7

Zagreb, 5. svibnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 2. svibnja 2025. godine.

Za svoga predstavnika, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Zvonka Milasa, državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/61
URBROJ: 50301-21/06-25-11

Zagreb, 2. svibnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Za svoga predstavnika, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Zvonka Milasa, državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ODNOSIMA REPUBLIKE HRVATSKE S HRVATIMA
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODNOSIMA REPUBLIKE HRVATSKE S HRVATIMA
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**

Članak 1.

U Zakonu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 124/11. i 16/12.) članak 1. mijenja se i glasi:

„Ovim se Zakonom uređuju odnosi Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, osniva se Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, osniva se Savjet mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske, uređuju se odnosi između tijela koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za Hrvate izvan Republike Hrvatske, zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica, način ostvarivanja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, poticanje povratka i useljavanja pripadnika hrvatskog iseljenništva u Republiku Hrvatsku, kao i druga pitanja od značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 2.

Članak 2. mijenja se i glasi:

„U smislu ovoga Zakona Hrvati izvan Republike Hrvatske su:

- pripadnici suverenog i konstitutivnog hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Hrvati u Bosni i Hercegovini),
- pripadnici hrvatske nacionalne manjine u europskim državama (u daljnjem tekstu: hrvatska nacionalna manjina),
- Hrvati iseljenici u prekomorskim i europskim državama i njihovi potomci (u daljnjem tekstu: hrvatsko iseljenništvo).“.

Članak 3.

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Ovaj Zakon odnosi se na Hrvate izvan Republike Hrvatske s hrvatskim državljanstvom i bez hrvatskog državljanstva.“.

Članak 4.

Članak 5. mijenja se i glasi:

„S ciljem promicanja veza s Republikom Hrvatskom, slijedom Ustavom Republike Hrvatske i aktima strateškog planiranja preuzetih obveza, Republika Hrvatska svoj odnos s Hrvatima izvan Republike Hrvatske temelji na uzajamnoj suradnji i pružanju pomoći te jačanju njihovih zajednica, uvažavajući pri tome sve posebnosti i različite potrebe hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 5.

U članku 6. stavku 3. riječi: „hrvatske manjine“ zamjenjuju se riječima: „hrvatske nacionalne manjine“.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„Republika Hrvatska putem diplomatskih misija i konzularnih ureda prati stanje ugroženih hrvatskih zajednica i pojedinaca u državama u kojima žive te ih štiti i pomaže im, sukladno međunarodnim i nacionalnim propisima, uključujući i mogućnost povratka/useljenja u Republiku Hrvatsku.“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 6.

U članku 7. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Republika Hrvatska poduzima mjere kojima potiče povratak i integraciju hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

Hrvati izvan Republike Hrvatske ostvaruju sva prava i obveze propisane posebnim propisima Republike Hrvatska iz područja odgoja, obrazovanja i znanosti, socijalnog i zdravstvenog osiguranja, rada i zapošljavanja, ali i druga prava sukladno posebnim propisima“.

Stavak 4. briše se.

Članak 7.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi odluku o proglašenju Tjedna Hrvata izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 8.

Naslov iznad članka 12. i članak 12. mijenjaju se i glase:

„Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Provedba aktivnosti, projekata i mjera iz ovog Zakona u nadležnosti je Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ured) i Ministarstva demografije i useljeništva kao i drugih tijela državne uprave, sukladno djelokrugu propisanom posebnim zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.“.

Članak 9.

Članak 13. mijenja se i glasi:

„Nadležnost Ureda je:

- koordinacija aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- briga za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- briga za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- uspostavljanje, održavanje i promicanje veza s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- jačanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i izrada komunikacijske strategije za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- pružanje pomoći u poduzetničkim ulaganjima,
- gospodarska potpora povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini i autohtone nacionalne manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo,
- gospodarska potpora i drugim hrvatskim zajednicama po potrebi,
- vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- planiranje i osiguranje financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 10.

Članak 14. mijenja se i glasi:

„U Uredu će se imenovati savjetnici s posebnim položajem za pitanja Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske nacionalne manjine te hrvatskog iseljništva.“.

Članak 11.

Članak 15. mijenja se i glasi:

„Ured priprema godišnje izvješće o provedbi Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koje Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru.“.

Članak 12.

U članku 16. stavku 1. podstavak 2. mijenja se i glasi:

"- tijela državne uprave nadležna za vanjske i europske poslove, unutarnje poslove, demografiju i useljništvo, obranu, financije, gospodarstvo, zaštitu okoliša i zelenu tranziciju, pravosuđe, upravu i digitalnu transformaciju, znanost, obrazovanje i mlade, kulturu i medije, turizam i sport, regionalni razvoj i fondove Europske unije, rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, more, promet i infrastrukturu, prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu, hrvatske branitelje, zdravstvo.“.

Iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi:

„ – Savjet mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske.“.

Dosadašnji podstavak 5. koji postaje podstavak 6. mijenja se i glasi:

„ – druga tijela, institucije i organizacije koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ili je njihova djelatnost od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 13.

Članak 19. mijenja se i glasi:

„Zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske svoje predstavnike u Savjet predlažu iz redova najznačajnijih i najbrojnijih udruga, organizacija, institucija ili drugih oblika organiziranja, na mandat od četiri godine.

Zastupljenost predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske u Savjetu određuje se sukladno brojnosti i značaju Hrvata u pojedinoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s Republikom Hrvatskom, kao i radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske, kako slijedi:

- 13 članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine od kojih jedan predstavnik Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine,
- 17 članova predstavnika hrvatske nacionalne manjine,
- 35 članova predstavnika hrvatskog iseljenništva.“.

Članak 14.

Članak 20. mijenja se i glasi:

„Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatske nacionalne manjine, po državama:

- tri iz Srbije,
- po dva iz Austrije, Mađarske i Slovenije,
- po jedan iz Bugarske, Crne Gore, Češke, Italije, Kosova, Rumunjske, Sjeverne Makedonije i Slovačke.“.

Članak 15.

Članak 21. mijenja se i glasi:

„Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatskog iseljenništva, po državama:

- po pet iz Sjedinjenih Američkih Država i Njemačke,
- četiri iz Australije,
- tri iz Kanade,
- po dva iz Argentine i Čilea,
- po jedan iz Austrije, Brazila, Francuske, Irske, Italije, Republike Južne Afrike, Novog Zelanda, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva,
- jedan skupno za Dansku i Norvešku,
- jedan skupno za Belgiju, Luksemburg i Nizozemsku,
- jedan skupno za Boliviju, Ekvador i Peru,
- jedan skupno za Paragvaj, Urugvaj i Venezuelu.“.

Članak 16.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„Članovi Savjeta po položaju su:

- državni tajnik Ureda i njegov zamjenik,
- dužnosnici u tijelima državne uprave nadležnim za vanjske i europske poslove, unutarnje poslove, demografiju i useljništvo, obranu, financije, gospodarstvo, zaštitu okoliša i zelenu tranziciju, pravosuđe, upravu i digitalnu transformaciju, znanost, obrazovanje i mlade, kulturu i medije, turizam i sport, regionalni razvoj i fondove Europske unije, rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, more, promet i infrastrukturu, prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu, hrvatske branitelje, zdravstvo,
- zastupnici u Hrvatskom saboru koji predstavljaju Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ravnatelj Hrvatske matice iseljenika,
- predstavnik akademske zajednice,
- glavni ravnatelj Državnog zavoda za statistiku,
- predstavnik Hrvatske radiotelevizije,
- predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,
- predstavnik Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj (nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu),
- predstavnik Nacionalne sveučilišne knjižnice,
- predstavnik Hrvatske gospodarske komore,
- predstavnik Hrvatske obrtničke komore,
- predstavnik Hrvatske udruge poslodavaca,
- predstavnik Matice hrvatske,
- predstavnik Hrvatskoga državnog arhiva,
- predstavnik znanstvenih institucija,
- predstavnik nevladinih udruga koje u svom djelovanju promiču razvijanje odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.“.

Članak 17.

Članak 24. mijenja se i glasi:

„Izbor predsjednika i druga pitanja od značaja za ustroj i rad Savjeta uredit će se poslovníkom, kojeg donosi Savjet.“.

Članak 18.

Članci od 25. do 29. brišu se.

Članak 19.

Naslov iznad članka 30. i članak 30. mijenjaju se i glase:

„Nadležna tijela državne uprave

Nadležna tijela državne uprave koja su propisani nositelji odnosa i suradnje, a koja u svojem djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, dužna su obavljanje tih poslova koordinirati s Uredom.

Nadležna tijela državne uprave koja su propisani nositelji odnosa i suradnje, a koja u svojem djelokrugu imaju poslove vezane za useljništvo, dužna su obavljanje tih poslova koordinirati s Ministarstvom demografije i useljništva.“.

Članak 20.

Članak 31. mijenja se i glasi:

„Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao matično radno tijelo Hrvatskoga sabora zaduženo za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti surađuje s Uredom i Savjetom u ostvarivanju ciljeva iz ovoga Zakona.

U obavljanju poslova vezanih za useljništvo Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske surađuje s Ministarstvom demografije i useljništva.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske na svoje sjednice, po potrebi, poziva državnog tajnika Ureda i ministra nadležnog za demografiju i useljništvo.“.

Članak 21.

Iza članka 32. dodaje se članak 32.a koji glasi:

"Članak 32.a

Vlada Republike Hrvatske osniva Savjet mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Savjet mladih) s ciljem jačanja hrvatskog identiteta među mladim generacijama hrvatskog iseljništva, poticanja povezivanja i suradnje unutar hrvatske zajednice diljem svijeta, promoviranja kulturnih, obrazovnih i poslovnih mogućnosti u Hrvatskoj te osnaživanja za povratak u Hrvatsku.

Savjet mladih čine predstavnici mladih generacija Hrvata izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: imenovani predstavnici), te predstavnici državnih tijela i organizacija te udruga (dalje u tekstu: predstavnici po položaju).

Imenovani predstavnici su istaknuti pojedinci koji su snažno angažirani na promicanju hrvatskog identiteta i jačanju povezanosti s Republikom Hrvatskom.

Članovi Savjeta mladih po položaju su predstavnici tijela državne uprave, Katoličke crkve i organizacija civilnoga društva.

Predsjednik i potpredsjednici Savjeta mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske sudjeluju i u radu Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske svoje predstavnike u Savjet mladih predlažu iz redova najznačajnijih i najbrojnijih udruga, organizacija, institucija ili drugih oblika organiziranja, na mandat od četiri godine.

Zastupljenost predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske u Savjetu mladih određuje se sukladno brojnosti i značaju Hrvata u dotičnoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s Republikom Hrvatskom, kao i radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske, kako slijedi:

- 13 članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine od kojih jedan predstavnik Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine,
- 17 članova predstavnika hrvatske nacionalne manjine,
- 35 članova predstavnika hrvatskog iseljništva.

Broj članova Savjeta mladih, predstavnika hrvatske nacionalne manjine, po državama:

- tri iz Srbije,
- po dva iz Austrije, Mađarske i Slovenije,
- po jedan iz Bugarske, Crne Gore, Češke, Italije, Kosova, Rumunjske, Sjeverne Makedonije i Slovačke.

Broj članova Savjeta mladih, predstavnika hrvatskog iseljništva, po državama:

- po pet iz Sjedinjenih Američkih Država i Njemačke,
- četiri iz Australije,
- tri iz Kanade,
- po dva iz Argentine i Čilea,
- po jedan iz Austrije, Brazila, Francuske, Irske, Italije, Republike Južne Afrike, Novog Zelanda, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva,
- jedan skupno za Dansku i Norvešku,
- jedan skupno za Belgiju, Luksemburg i Nizozemsku,
- jedan skupno za Boliviju, Ekvador i Peru,
- jedan skupno za Paragvaj, Urugvaj i Venezuelu.

Članovi Savjeta mladih po položaju su:

- državni tajnik Ureda i njegov zamjenik,
- predstavnici tijela državne uprave nadležnih za vanjske i europske poslove, unutarnje poslove, demografiju i useljništvo, obranu, financije, gospodarstvo, zaštitu okoliša i zelenu tranziciju, pravosuđe, upravu i digitalnu transformaciju, znanost, obrazovanje i mlade, kulturu i medije, turizam i sport, regionalni razvoj i fondove Europske unije, rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, more, promet i infrastrukturu, prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu, hrvatske branitelje, zdravstvo,
- zastupnici u Hrvatskom saboru koji predstavljaju Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ravnatelj Hrvatske matice iseljenika,
- predstavnik akademske zajednice,
- predstavnik Agencije za mobilnost i programe Europske unije,
- glavni ravnatelj Državnog zavoda za statistiku,
- predstavnik Hrvatske radiotelevizije,
- predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,
- predstavnik Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj (nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu),
- predstavnik Nacionalne sveučilišne knjižnice,
- predstavnik Hrvatske gospodarske komore,

- predstavnik Hrvatske obrtničke komore,
- predstavnik Hrvatske udruge poslodavaca,
- predstavnik Matice hrvatske,
- predstavnik Hrvatskoga državnog arhiva,
- predstavnik znanstvenih institucija,
- predstavnik Savjeta mladih Republike Hrvatske,
- predstavnik nevladinih udruga koje u svom djelovanju promiču razvijanje odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.“.

Članove Savjeta mladih, predstavnike Hrvata izvan Republike Hrvatske imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze.

Izbor predsjednika i druga pitanja od značaja za ustroj i rad Savjeta mladih uredit će se poslovníkom, kojeg donosi Savjet mladih.“.

Članak 22.

Članak 33. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska omogućuje Hrvatima izvan Republike Hrvatske besplatno učenje hrvatskoga jezika.

Republika Hrvatska omogućuje pohađanje hrvatske nastave pripadnicima hrvatske nacionalne manjine i hrvatskog iseljništva, pokreće programe učenja hrvatskog jezika i kulture te podržava programe za koje postoji interes.

Republika Hrvatska omogućuje korištenje e-obrazovanja, kao i udžbenika iz Republike Hrvatske za učenje hrvatskog kao drugog jezika u zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska potiče osnivanje lektorata hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokim učilištima, kao i utemeljenje katedri za hrvatski jezik na sveučilištima u inozemstvu, u sredinama gdje žive Hrvati.

Republika Hrvatska osigurava financijska sredstva za stipendiranje studenata u njihovim lokalnim sredinama i u Republici Hrvatskoj, sa svrhom unaprjeđenja znanja i intelektualnog potencijala hrvatskih zajednica u inozemstvu.

Radi olakšavanja postupka upisa potiču se visoka učilišta u Republici Hrvatskoj na donošenje posebnih upisnih kvota za pripadnike hrvatske nacionalne manjine i hrvatskoga iseljništva.

Republika Hrvatska osigurava financijska sredstva za smještaj u učeničke domove i subvencionirano stanovanje u studentske domove učenika i studenata hrvatskoga podrijetla koji se školuju ili pohađaju visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Prava na školarinu, smještaj i prehranu učenika i studenata Hrvata izvan Republike Hrvatske izjednačavaju se s pravima učenika i studenata koji imaju hrvatsko državljanstvo, u skladu s propisima koji uređuju smještaj u učeničke domove i subvencionirano stanovanje u studentske domove.

Republika Hrvatska omogućava obavljanje studentskih poslova studentima Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Prava na obavljanje studentskih poslova studenata Hrvata izvan Republike Hrvatske izjednačavaju se s pravima studenata koji imaju hrvatsko državljanstvo, u skladu s propisima koji uređuju obavljanje studentskih poslova.

Hrvatske obrazovne i znanstvene institucije te druge organizacije potiču se na osmišljavanje i provedbu projekata razmjene učenika, studenata i mladih Hrvata u Republici Hrvatskoj i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Državni tajnik Ureda donijet će pravilnik o stipendiranju studenata iz stavka 5. ovoga članka.“.

Članak 23.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska informira Hrvate izvan Republike Hrvatske putem internetskih tehnologija, prikladnih publikacija, neposrednom komunikacijom te pružanjem informacija medijima u Republici Hrvatskoj i medijima Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Hrvatska radiotelevizija, kao javna ustanova, na temelju svojih zakonskih obveza, izrađuje plan i program rada za radio, televiziju i javne radiodifuzijske usluge za Hrvate izvan Republike Hrvatske te usklađuje termine emitiranja i čini ih dostupnima.

Informiranje Hrvata izvan Republike Hrvatske i promocija Republike Hrvatske u svijetu od javnog je interesa, te će Hrvatska radiotelevizija proizvoditi i objavljivati multimedijalni program s višejezičnim televizijskim i radijskim sadržajima što će se urediti ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije.“.

Članak 24.

Naslovi iznad članaka i članci od 37. do 43. brišu se.

Članak 25.

U članku 46. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„S ciljem boljeg upoznavanja Republike Hrvatske potiče se organiziranje dolaska mladih hrvatskog podrijetla u Republiku Hrvatsku, provedba ljetnih/zimskih škola hrvatskog jezika, različitih kulturnih i obrazovnih programa, te obavljanja studentskih poslova.“.

Članak 26.

Članak 47. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska, u svrhu ostvarivanja hrvatskog kulturnog zajedništva, potiče:

- suradnju udruga i kulturnih institucija iz Republike Hrvatske s udrugama i kulturnim institucijama izvan Republike Hrvatske,

- međusobnu suradnju hrvatskih udruga i kulturnih institucija iz Republike Hrvatske u svijetu,
- razmjenu hrvatskoga kulturnog stvaralaštva i baštine nastale u lokalnim zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske s Republikom Hrvatskom,
- predstavljanje i promidžbu umjetničkog i kulturnog stvaralaštva nastalih u zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske u Republici Hrvatskoj te umjetničke i kulturne baštine Republike Hrvatske izvan Republike Hrvatske,
- jačanje postojećih i poticanje uspostave novih hrvatskih kulturnih instituta/centara u zemljama s hrvatskim zajednicama.“.

Članak 27.

Članak 49. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska potiče sustavno istraživanje i proučavanje Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske nacionalne manjine i hrvatskog iseljništva.“.

Članak 28.

U članku 51. iza riječi: „Ured“ dodaju se riječi: „od nadležnih tijela državne uprave“.

Iza podstavka 1. dodaje se novi podstavak 2. koji glasi:

„ - udrugama, institucijama i istaknutim kulturnim djelatnicima i umjetnicima hrvatskog podrijetla, „,

Dosadašnji podstavci od 2. do 5. postaju podstavci od 3. do 6.“

Dosadašnji podstavak 6. koji postaje podstavak 7. mijenja se i glasi:

„ - sportskim udrugama, klubovima i istaknutim sportskim djelatnicima i sportašima hrvatskog podrijetla.“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Nadležna tijela državne uprave dužna su Uredu i ministarstvu nadležnom za demografiju i useljništvo dostavljati podatke za evidencije iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu će se poštivati odredbe zakona kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.“.

Članak 29.

Članak 52. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska potiče povezivanje hrvatskih gospodarstvenika izvan Republike Hrvatske i njihovih udruga s gospodarstvenicima i udrugama u Republici Hrvatskoj, unaprjeđuje poslovne veze s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te potiče ulaganja u Republiku Hrvatsku.

Radi stjecanja novih tržišta i promicanja izvoza hrvatskih proizvoda i usluga, Republika Hrvatska potiče suradnju s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla u svijetu.

Republika Hrvatska, u suradnji s gospodarstvenicima iz Republike Hrvatske i gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla potiče projekte koji sadrže programe zapošljavanja povratnika i useljenika.“.

Članak 30.

Članak 53. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska, kao oblik gospodarske suradnje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, susjednim i ostalim državama, potiče prekograničnu i regionalnu suradnju kroz zajedničke programe i pomoć u korištenju fondova Europske unije.“.

Članak 31.

U članku 54. stavak 2. mijenja se i glasi:

„U suradnji s nadležnim tijelima, udrugama i gospodarskim subjektima u Bosni i Hercegovini, osigurava se financiranje programa potpore i razvoja obiteljskih gospodarstava i obrta, malog i srednjeg poduzetništva Hrvata u Bosni i Hercegovini.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„Republika Hrvatska osigurava financiranje programa kojima se pridonosi socijalnom i održivom razvoju, stvaranju preduvjeta za povratak i ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini te programa kojima se potiče demografska revitalizacija i podiže kvaliteta života kroz razvoj lokalnih zajednica.“.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 4. mijenja se i glasi:

„Odredbe stavaka 2. i 3. ovoga članka na odgovarajući način odnose se i na pripadnike hrvatske nacionalne manjine.“.

Članak 32.

Članak 55. mijenja se i glasi:

„Radi praćenja stanja gospodarskih odnosa i razvoja gospodarske suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Ured u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske prikuplja podatke o:

- novčanim doznakama Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- vanjsko-trgovinskim bilancama s državama nastanjenja Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Nadležna tijela Republike Hrvatske dužna su Uredu i ministarstvu nadležnom za demografiju i useljništvo dostavljati podatke za evidencije iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu će se poštivati odredbe zakona kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.“.

Članak 33.

Naslov glave V. iznad članka 56. i članak 56. mijenjaju se i glase:

**„POTICANJE POVRATKA I USELJAVANJA PRIPADNIKA HRVATSKOG
ISELJENIŠTVA U REPUBLIKU HRVATSKU**

Članak 56.

Republika Hrvatska poduzima mjere kojima potiče povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljeničtva i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku te njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj.“.

Članak 34.

Iza članka 56. dodaju se naslovi iznad članaka i članci 56.a, 56.b, 56.c, 56.d, 56.e, 56.f, 56.g i 56.h koji glase:

„Unaprjeđenje poticajnog okruženja

Članak 56.a

Vlada Republike Hrvatske provodi mjere i pruža podršku razvojnim planovima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem unaprjeđenja poticajnih uvjeta za povratak, useljavanje i integraciju pripadnika hrvatskog iseljeničtva i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

Vlada Republike Hrvatske razvija poticajne uvjete za transfer znanja, investiranja i primjenjivanja tehnološkog, inovacijskog i drugog stečenog kapitala pripadnika hrvatskog iseljeničtva koji se prenosi useljavanjem u Republiku Hrvatsku.

Reguliranje boravka useljenika i povratnika pripadnika
hrvatskog iseljeničtva bez hrvatskog državljanstva

Članak 56.b

Republika Hrvatska omogućava useljenicima i povratnicima pripadnicima hrvatskog iseljeničtva bez hrvatskog državljanstva reguliranje boravka u Republici Hrvatskoj pod povoljnijim uvjetima sukladno posebnom propisu uz prilaganje potvrde ministarstva nadležnog za demografiju i useljeničtvo.

Reguliranje boravka

Članak 56.c

U svrhu reguliranja privremenog boravka u svrhu useljavanja i povratka hrvatskog iseljeničtva ili reguliranja stalnog boravka, ministarstvo nadležno za demografiju i useljeničtvo može izdati potvrdu hrvatskom iseljeniku, članu obitelji hrvatskog iseljenika, potomku hrvatskog iseljenika ili članu obitelji potomka hrvatskog iseljenika.

U smislu odredbi ovoga Zakona članovima obitelji smatraju se bračni i izvanbračni drug, životni partner i neformalni životni partner i maloljetno dijete.

Potvrda iz stavka 1. ovoga članka može se izdati i korisniku mjera, programa i projekata koje provodi ministarstvo nadležno za demografiju i useljništvo samostalno ili u suradnji s drugim tijelima javne vlasti.

Potvrda iz stavka 1. ovoga članka može se izdati s rokom važenja do dvije godine.

Potvrda iz stavka 1. ovoga članka ne prejudicira pripadnost hrvatskom narodu u postupku primitka u hrvatsko državljanstvo sukladno posebnom propisu.

Podnošenje zahtjeva za izdavanjem potvrde za reguliranje boravka

Članak 56.d

O zahtjevu za izdavanjem potvrde iz članka 56.c stavka 1. ovoga Zakona odlučuje ministarstvo nadležno za demografiju i useljništvo.

Protiv odluke o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Uvjeti za izdavanje potvrde u svrhu reguliranja boravka

Članak 56.e

Uz zahtjev za izdavanjem potvrde za reguliranje privremenog boravka u svrhu useljavanja i povratka hrvatskog iseljništva prilaže se valjana putna isprava, potvrda o prijavi kratkotrajnog boravka u Republici Hrvatskoj, izvadak iz matice rođenih, životopis, dokaz o pripadnosti hrvatskom narodu te druga dokumentacija kojom se dokazuje predanost njegovanju hrvatskog identiteta i promicanju hrvatskog kulturnog zajedništva, preporuka diplomatske misije/konzularnog ureda Republike Hrvatske, udruga i institucija hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.

Korisnici mjera, programa i projekata osim dokaza iz stavka 1. ovoga članka prilažu i dokaz o korištenju mjere, programa i projekta koje provodi ministarstvo nadležno za demografiju i useljništvo samostalno ili u suradnji s drugim tijelima javne vlasti.

Uz zahtjev za izdavanjem potvrde u svrhu reguliranja stalnog boravka prilaže se valjana strana putna isprava, dokaz o reguliranom privremenom boravku u svrhu useljavanja i povratka hrvatskog iseljništva zadnje tri godine u Republici Hrvatskoj i važeća biometrijska dozvola boravka. U rok neprekidnog boravka od tri godine uračunava se i vrijeme odobrenih privremenih boravaka iz humanitarnih razloga uz potvrdu tijela državne uprave nadležnog za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske odnosno ministarstva nadležnog za demografiju i useljništvo sukladno zakonu kojim se uređuje boravak stranaca u Republici Hrvatskoj.

Ministar nadležan za demografiju i useljništvo donijet će pravilnik o načinu izdavanja potvrde za reguliranje boravka iz stavaka 1. i 3. ovoga članka i ispravama koje se prilažu zahtjevu.

Prava s odobrenim boravkom u Republici Hrvatskoj

Članak 56.f

Temeljem odobrenog privremenog boravka u svrhu useljeništva i povratka hrvatskog iseljeništva odnosno stalnog boravka uz potvrdu ministarstva nadležnog za demografiju i useljeništvo ostvaruje se pravo na rad i samozapošljavanje, pravo na programe obrazovanja, obrazovanje i studiranje kao i druga prava sukladno posebnim propisima.

Savjetodavna potpora

Članak 56.g

Povratnicima i useljenicima pripadnicima hrvatskog iseljeništva bez hrvatskog državljanstva pruža se savjetodavna potpora u rješavanju statusnih pitanja u području reguliranja boravka i primitka u hrvatsko državljanstvo.

Specijalizirane integracijske mjere i aktivnosti

Članak 56.h

Republika Hrvatska pruža podršku razvoju i provodi specijalizirane integracijske mjere i aktivnosti za povratnike i useljenike odnosno pripadnike hrvatskog iseljeništva za uključivanje u društveni i gospodarski život Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska omogućuje i provodi program stipendiranja za povratnike i useljenike odnosno pripadnike hrvatskog iseljeništva radi učenja hrvatskoga jezika.

Republika Hrvatska omogućuje dostupnost informacija i savjetodavnu potporu useljenicima pripadnicima hrvatskog iseljeništva u prvim koracima njihove integracije u Republiku Hrvatsku.

Ministar nadležan za demografiju i useljeništvo donijet će pravilnik o provedbi specijaliziranih integracijskih mjera i aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka i dokumentaciji koja se prilaže zahtjevu.

Ministar nadležan za demografiju i useljeništvo donijet će pravilnik o provedbi programa stipendiranja učenja hrvatskog jezika iz stavka 2. ovoga članka i dokumentaciji koja se prilaže zahtjevu.“.

Članak 35.

Naslovi iznad članaka i članci od 57. do 61. brišu se.

Članak 36.

Naslov iznad članka i članak 63. mijenjaju se i glase:

„Zapošljavanje u skladu s potrebama tržišta rada

Članak 63.

Ministarstvo nadležno za rad odnosno ministarstvo nadležno za demografiju i useljništvo u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, provodi projekte zapošljavanja povratnika, useljenika i pripadnika hrvatskoga iseljništva.

Hrvatski zavod za zapošljavanje osigurava dostupnost strukturiranih evidencija o potrebama tržišta rada u Republici Hrvatskoj te u suradnji s drugim tijelima javne vlasti provodi edukacije i radionice za povratnike, useljenike i pripadnike hrvatskoga iseljništva.“.

Članak 37.

Članak 64. mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska sklapanjem međunarodnih ugovora o socijalnoj sigurnosti stvara uvjete za olakšavanje povratka umirovljenika i drugih osoba u Republiku Hrvatsku.“.

Članak 38.

Članak 65. briše se.

Članak 39.

U cijelom tekstu Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 124/11. i 16/12.) riječ: „šport“ u određenom rodu, broju i padežu zamjenjuje se riječju: „sport“ u odgovarajućem rodu, broju i padežu.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 40.**

Državni tajnik Ureda će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donijeti pravilnik iz članka 33. koji je izmijenjen člankom 22. ovoga Zakona.

Ministar nadležan za poslove demografije i useljništva će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 56.e stavka 4. i članka 56.h stavaka 4. i 5. koji su dodani člankom 34. ovoga Zakona.

Članak 41.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Važećim Zakonom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 124/11. i 16/12.) uređeni su odnosi Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, osnovani su Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, uveden Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva, uređeni odnosi između tijela koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za Hrvate izvan Republike Hrvatske, zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica, način ostvarivanja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, propisane mjere i aktivnosti pri povratku i useljavanju, kao i druga pitanja od značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

S obzirom da je 17. svibnja 2024. na snagu stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/24.) kojim je novoosnovano Ministarstvo demografije i useljništva preuzelo dio poslova iz djelokruga Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljništva (dijaspore) u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj, Vlada Republike Hrvatske predlaže izmjene posebnog Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske kojima se pojedini poslovi stavljaju u nadležnost osnovanim tijelima državne uprave.

Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona), važeći Zakon mijenja se i dopunjuje radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, odnosno usklađivanja s nastalim promjenama u pravnom sustavu i promjenama u javnoj politici u ovom području rada, kako bi novoosnovano Ministarstvo demografije i useljništva u cijelosti moglo preuzeti poslove koji su mu stavljeni u nadležnost. Istovremeno, Konačnim prijedlogom Zakona, korigiraju se određene odredbe važećeg zakona koje su se u praksi pokazale neprovedivima s obzirom na značajan protok vremena od njihovog donošenja i promjena koje su nastupile u pravnom sustavu, a uvode se i određene novine koje su usmjerene unaprjeđenju suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Konačnim prijedlogom zakona, radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, uređuju se odredbe u kojima novoustrojeno Ministarstvo demografije i useljništva preuzima poslove iz svoje nadležnosti, postaje novi propisani nositelj odnosa i suradnje s Hrvatima izvan Hrvatske, koji je ujedno preuzeo poslove Sektora za integraciju i statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske, a koji je bio ustrojen unutar Središnjeg državnog ureda.

Radi korekcija neprovedivih odredbi važećeg Zakona, Konačnim prijedlogom zakona brišu se odredbe povezane sa Statusom Hrvata bez hrvatskog državljanstva jer se u dosadašnjoj praksi primjene zakona utvrdilo da iste nisu provedive u hrvatskom pravnom sustavu, dok je u međuvremenu, izmjenama Zakona o hrvatskom državljanstvu i Zakona o strancima stvoren pravni okvir unutar kojeg se na prikladan i vrlo efikasan način reguliraju statusna pitanja

Hrvata izvan Republike Hrvatske koji nemaju hrvatsko državljanstvo u pogledu ostvarivanja prava u Republici Hrvatskoj. Nadalje, kao suvišne brišu se i pojedine odredbe povezane s tehničko-administrativnom organizacijom sjednica Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koje će se ubuduće urediti Poslovníkom o radu Savjeta. Također, brišu se i druge odredbe važećeg Zakona, koje su se pokazale neprovedivima, ili s obzirom na protok vremena suvišnima i nepotrebnima.

Konačnim prijedlogom zakona pojam „hrvatske manjine“ zamjenjuje se pojmom „hrvatska nacionalna manjina“, uvodi se Tjedan Hrvata izvan Republike Hrvatske umjesto Dana Hrvata izvan Republike Hrvatske, a broj članova savjetodavnog tijela Vlade Republike Hrvatske – Savjeta za Hrvate izvan Republike Hrvatske proširuje se i povećava u broju predstavnika koji predstavljaju Hrvate u BiH (s 9 na 13) te Hrvate koji žive u iseljeništvu (s 29 na 35). Uvodi se i novo savjetodavno tijelo koje se osniva radi unaprjeđenja odnosa s mladim naraštajima Hrvata izvan Hrvatske - Savjet mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske koje će okupiti mlade predstavnike Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Konačnim prijedlogom zakona uvode se i nove odredbe iz nadležnosti Ministarstva demografije i useljništva usmjerene unaprjeđenju poticajnog okruženja za povratak i useljavanje te odredbe kojima se detaljnije uređuje reguliranje boravka useljenika i povratnika, pripadnika hrvatskog iseljništava bez hrvatskog državljanstva, podnošenje zahtjeva i uvjeti za izdavanje potvrde za reguliranje boravka, savjetodavna potpora povratnicima i useljenicima te specijalizirane integracijske mjere i aktivnosti.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 1. važećeg Zakona u kojem se mijenja i dopunjuje predmet Zakona koji se uređuje Zakonom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Uz članak 2.

Ovim člankom mijenja se članak 2. važećeg Zakona radi preciznijeg i jasnijeg definiranja kategorija Hrvata izvan Hrvatske na način da se naziv „hrvatska manjina“ mijenja u „hrvatska nacionalna manjina“, a „hrvatsko iseljništvo/dijaspóra“ u „hrvatsko iseljništvo“.

Uz članak 3.

Ovim člankom mijenja se članak 3. važećeg Zakona koji se odnosi na adresate ovoga Zakona te se ovaj Zakon odnosi na Hrvate izvan Republike Hrvatske s hrvatskim državljanstvom i na Hrvate izvan Republike Hrvatske bez hrvatskog državljanstva.

Uz članak 4.

U ovom članku se pojam „strategija“ zamjenjuje sintagmom „akti strateškog planiranja“ te se vrši usklađivanje s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17. i 151/22.) kojim se uređuje priprema,

izrada, provedba, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja.

Uz članak 5.

Ovim člankom mijenja se članak 6. važećeg Zakona na način da se u stavku 3. riječi: „hrvatske manjine“ zamjenjuju s riječima: „hrvatske nacionalne manjine“ te se dodaje novi stavak 5. koji se odnosi na premještanje teksta iz postojećeg članka 59. na tematski smislenije mjesto uz manje izričajne dopune radi jasnoće.

Uz članak 6.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 7. važećeg Zakona na način da se u stavku 2. dodaje pojam integracije, a u stavku 4. proširuje popis područja u kojima Hrvati izvan Republike Hrvatske ostvaruju prava i obveze sukladno posebnim propisima.

Uz članak 7.

U ovom članku mijenja se članka 10. važećeg Zakona na način da se umjesto Dana Hrvata izvan Republike Hrvatske, koji se nije uspio usvojiti tijekom prethodnog razdoblja važenja Zakona, organizira Tjedan Hrvata izvan Republike Hrvatske u kojem bi, kroz organizaciju širokog spektra događanja širom Hrvatske bila povećana vidljivost Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Uz članak 8.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 12. važećeg Zakona, kojim se usklađuju i proširuju nadležnosti u provedbi ovoga Zakona, primarno na novoustrojeno Ministarstvo demografije i useljništva te druga tijela državne uprave sukladno djelokrugu propisanom posebnim zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Uz članak 9.

U ovom članku radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave mijenja se i raspoređuje popis poslova između nadležnih tijela državne uprave i propisanih nositelja odnosa i suradnje s Hrvatima izvan Hrvatske.

Uz članak 10.

Ovim člankom mijenja se važeći članak 14. na način da se brišu stavci 1., 2. i 4. tog članka jer je upravljanje državnim upravnim organizacijama u cijelosti uređeno Zakonom o sustavu državne uprave, odnosno ovlastima Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

Uz članak 11.

Ovim člankom mijenja se važeći članak 15. na način da se pojam „strategija“ briše radi usklađivanja s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske koji propisuje način podnošenja izvješća o aktima strateškog planiranja te

se dodatno mijenja i način podnošenja godišnjeg izvješća Ureda na način da ga Vlada dostavlja Hrvatskome saboru.

Uz članak 12.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 16. važećeg Zakona te se radi usklađivanja s promjenama u ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave proširuju područja iz nadležnosti novih ministarstava kao novoutvrđenih nositelja odnosa i suradnje s Hrvatima izvan Hrvatske. Dopunama ovog članka uvodi se Savjet mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske kao novo savjetodavno tijelo i nositelj odnosa i suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Također, pored drugih tijela i institucija koji su nositelji odnosa i suradnje, dodaju se i organizacije koje u svom djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ili je njihova djelatnost od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Uz članak 13.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 19. važećeg Zakona na način da se povećava broj i zastupljenost članova Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske jer su dosadašnja iskustva u radu, zahtjevi adresata te općenite i globalne promjene i nove migracije hrvatskih državljana ukazivale na tu potrebu, odnosno ukupno povećanje broja predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske koji predstavljaju Hrvate u iseljeništvu te Hrvate u Bosni i Hercegovini. Stoga se ovim prijedlogom povećava broj članova Savjeta za 10 ukupno, od čega četiri u Bosni i Hercegovini te šest u hrvatskom iseljeništvu.

Uz članak 14.

U ovom članku mijenjaju se i usklađuju pojmovi i nazivi; riječi „hrvatske manjine“ zamjenjuju se riječima „hrvatske nacionalne manjine“, te se navodi ispravan naziv države Sjeverna Makedonija.

Uz članak 15.

Ovim člankom mijenja se članak 21. važećeg Zakona na način da se dopunjuje i povećava broja članova Savjeta Vlade, predstavnika hrvatskih iseljenika iz Australije (za jednog člana), Savezne Republike Njemačke (za dva člana), umjesto dosadašnjeg rješenja u kojem je jedan predstavnik u Savjetu predstavljao Hrvate iz Belgije, Danske, Luksemburga, Nizozemske i Norveške, predlaže se imenovanje dvaju predstavnika, od kojih će jedan predstavljati Hrvate u Danskoj i Norveškoj, a drugi Hrvate u Nizozemskoj, Belgiji i Luksemburgu. Jednako tako, umjesto dosadašnjeg rješenja u kojem je jedan predstavnik u Savjetu predstavljao Hrvate iz Bolivije, Ekvadora, Paragvaja, Perua, Urugvaja i Venezuele, predlaže se imenovanje dvaju predstavnika, od kojih će jedan predstavljati Hrvate u Boliviji, Ekvadoru i Peruu, a drugi će predstavljati Hrvate u Paragvaju, Urugvaju i Venezueli i na koncu se predlaže imenovanje za jednog novog člana, predstavnika iseljenika iz Irske. Sveukupno šest novih predstavnika hrvatskih iseljenika u Savjetu Vlade.

Uz članak 16.

U ovom članku koji se odnosi na članove Savjeta Vlade po položaju, vrši se terminološko usklađivanje sa Zakonom o sustavu državne uprave („Narodne novine, br. 66/19. i 115/23.), te

upravno usklađivanje u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/24.).

U podstavku 5. riječi: „predstavnici sveučilišne zajednice“ zamjenjuju se riječima: „predstavnik akademske zajednice“.

U podstavku 9. riječi: „predstavnik Katoličke crkve (ravnatelj inozemne pastve)“ zamjenjuju riječima: „predstavnik Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj (nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu)“.

Ujedno, dodan je novi podstavak koji glasi: „predstavnik Matice hrvatske“, a u zadnjem podstavku brišu se riječi: „(primjer: udruga „Prsten“ i druge)“.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisuje se da će se izbor predsjednika i druga pitanja od značaja za ustroj i rad Savjeta Vlade propisati Poslovníkom kojeg donosi Savjet Vlade.

Uz članak 18.

Ovim člankom brišu se članci od 25. do 29. važećeg Zakona, kao suvišni jer će se sadržaj tih odredbi koji govori o tehničko administrativnoj organizaciji rada na sjednicama Savjeta Vlade, ubuduće urediti Poslovníkom kojeg donosi Savjet Vlade.

Uz članak 19.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje naslov iznad članka 30. i članak 30. važećeg Zakona, radi usklađivanja sa Zakonom o sustavu državne uprave te Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Uz članak 20.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 31. važećeg Zakona, radi usklađivanja s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Uz članak 21.

Ovim člankom dodaje se novi članak 32. a, kojim se propisuje osnivanje Savjeta mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske, kao novog nositelja odnosa i suradnje s Hrvatima izvan Hrvatske, budući je prepoznata potreba za snažnijim uključivanjem mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske u kreiranje i provedbu politika, aktivnosti i programa u odnosu na mlade Hrvate izvan Republike Hrvatske te za osnaživanjem njihovog odnosa s Republikom Hrvatskom, s obzirom na to da navedena kategorija nije zastupljena u radu postojećeg Savjeta Vlade.

Uz članak 22.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 33. važećeg Zakona na način da se dio odredbi usklađuje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, a dio se nadopunjuje odredbama kojima se u skladu s ustrojem i djelokrugom državne uprave uređuju nadležnosti u nastojanjima Republike Hrvatske u očuvanju hrvatskog jezika, kulture i identiteta.

Uz članak 23.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 34. važećeg Zakona, na način da se obveza informiranja Hrvata izvan Republike Hrvatske propisuje na razini Republike Hrvatske, a ne samo Ureda.

Uz članak 24.

Ovim člankom brišu se članci 37. do 43. važećeg Zakona koji se odnose na Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva budući da se utvrdilo da isti nisu provedivi u hrvatskom pravnom sustavu i sustavu državne uprave, i jer se izmjenama Zakona o hrvatskom državljanstvu i Zakona o strancima unaprijedio položaj Hrvata izvan Republike Hrvatske koji nemaju hrvatsko državljanstvo u pogledu ostvarivanja statusnih prava u Republici Hrvatskoj, a članak 42. važećeg Zakona dopunjuje se i premješta na odgovarajuće tematsko mjesto u Zakonu.

Uz članak 25.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 46. važećeg Zakona radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave na način da se članak 61. važećeg Zakona premješta u članak 46. na odgovarajuće tematsko mjesto u Zakonu.

Uz članak 26.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje članak 47. važećeg Zakona u kojem se osuvremenjuju odredbe vezane za razvoj i jačanje kulturne suradnje s Hrvatima izvan Hrvatske u svrhu ostvarivanja hrvatskog kulturnog zajedništva.

Uz članak 27.

Ovim člankom mijenja se članak 49. važećeg Zakona radi usklađivanja pojmova i termina, a stavak 2. briše se jer se u dosadašnjoj praksi nije pronašlo adekvatno rješenje.

Uz članak 28.

Ovim člankom dopunjuje se i mijenja članak 51. važećeg Zakona na način da jasnije propisuje obveze i odgovornosti u prikupljanju podataka i vođenju evidencija o hrvatskim subjektima izvan Hrvatske, te se usklađuje nazivlje.

Uz članak 29.

Ovim člankom mijenjaju se i djelomično brišu odredbe članka 52. važećeg Zakona budući da nisu zaživjele u dosadašnjem razdoblju primjene Zakona i ocjenjuju se kao teško provedive u hrvatskom pravnom sustavu i sustavu državne uprave.

Uz članak 30.

Ovim člankom mijenjaju se i osuvremenjuju odredbe vezane za korištenje fondova Europske unije.

Uz članak 31.

Ovim člankom mijenjaju se i dopunjuju odredbe članka 54. važećeg Zakona, budući da postoji izgledna mogućnost financiranja gospodarskih projekata iz fondova Europske unije i za pripadnike hrvatske nacionalne manjine, a ujedno se omogućava provedba posebnih programa potpore hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini kojima se pridonosi socijalnom i održivom razvoju, stvaranju preduvjeta za povratak i ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini te programa kojima se potiče demografska revitalizacija i podiže kvaliteta života.

Uz članak 32.

Ovim člankom mijenjaju se i djelomično brišu odredbe u članku 55. važećeg Zakona radi usklađivanja sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave te radi nemogućnosti provedbe odredbi koje su u suprotnosti s propisima o zaštiti osobnih podataka i nisu provedive u pravnom sustavu Republike Hrvatske.

Uz članak 33.

Ovim člankom mijenja se i dopunjuje naslov glave V. iznad članka 56. i članak 56. važećeg Zakona, radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave i jasnijeg tumačenja načina na koji Republika Hrvatska potiče povratak i useljavanje.

Uz članak 34.

Ovim člankom dodaje se osam novih članaka, kojima se mijenjaju i nadopunjuju ranije odredbe važećeg Zakona koje se odnose na djelokrug i poslove u nadležnosti novoosnovanog Ministarstva demografije i useljeništva.

Člankom 56.a potiče se razvijanje uvjeta, provedba mjera s ciljem unaprjeđenja poticajnog okruženja za povratak.

Dodani članci 56.b, 56.c, 56.d i 56.e propisuju reguliranje boravka povratnika i useljenika bez hrvatskog državljanstva i propisuju materijalne odredbe vezano za izdavanje potvrde u svrhu reguliranja boravka povratnika i useljenika bez hrvatskog državljanstva.

Članak 56.f propisuje prava pripadnika hrvatskog iseljeništva koji će imati odobreni boravak u Republici Hrvatskoj temeljem potvrde Ministarstva demografije i useljeništva.

Članci 56.g i 56.h propisuju mogućnost savjetodavne potpore i specijalizirane integracijske mjere i aktivnosti, o čemu će ministar nadležan za demografiju i useljeništvo donijeti podzakonske akte.

Uz članak 35.

Ovim člankom brišu se naslovi i članci 57. do 61. važećeg Zakona, jer su radi usklađivanja sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu premješteni na drugo, odgovarajuće tematsko mjesto u

Zakonu ili su zamijenjene odredbama članka 34. ovoga Prijedloga ili ih je potrebno osuvremeniti.

Članci 57. i 58. kojima se uređuje ustrojavanje Ureda dobrodošlice brišu se.

Članak 59. briše se jer su njegove odredbe premještene u članak 6. kao novi stavak 5. budući da se Glava V. Zakona isključivo odnosi na povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljništva u Republiku Hrvatsku.

Članak 60. briše se jer su njegove odredbe premještene u članak 33. radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Članak 61. briše se jer su njegove odredbe premještene u članak 46. radi usklađivanja sa Zakonom o izmjenama dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Uz članak 36.

Ovim člankom mijenja se i usklađuje članak 63. važećeg Zakona na način da se Ministarstvo demografije i useljništva uvodi kao nadležno tijelo za ostvarivanje suradnje s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje kao i provođenje posebnih aktivnosti od interesa za povratnike i useljenike odnosno pripadnike hrvatskog iseljništva na području tržišta rada u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 37.

Ovim člankom mijenja se članak 64. važećeg Zakona, radi usklađivanja terminologije te se riječi „ugovora o socijalnom i zdravstvenom osiguranju“ zamjenjuju riječima „ugovor o socijalnoj sigurnosti“ kao sveobuhvatnije.

Uz članak 38.

Ovim člankom briše se članak 65. važećeg Zakona budući da navedene odredbe nisu provedive u hrvatskom pravnom sustavu i sustavu državne uprave i suprotne su propisima o zaštiti osobnih podataka.

Uz članak 39.

Ovim člankom mijenja se nekoliko članaka važećeg Zakona radi usklađivanja terminologije, kojima se riječ „šport“ mijenja u riječ „sport“ kroz cijeli tekst.

Uz članak 40.

Ovim člankom propisuje se rok za donošenje pravilnika državnim tajniku i rok za donošenje pravilnika iz članka 56.e stavka 4. i članka 56. h. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona ministru nadležnom za demografiju i useljništvo.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se stupanje Zakona na snagu.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 5. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 21. veljače 2025., i provedene rasprave o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Hrvatski sabor donio je zaključak o prihvatanju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, a predlagatelj su dostavljene sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona došlo je do manjih promjena u odnosu na tekst Prijedloga zakona prihvaćenog u prvom čitanju i one se odnose na primjedbe Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, koji je ukazao na potrebu nomotehničke dorade izričaja u članku 34., odnosno dodanim člancima 56.c i 56.d, što je i prihvaćeno u Konačnom prijedlogu zakona. Dodatna primjedba istog Odbora, da je zbog obilnosti izmjena i dopuna prilikom sljedećih izmjena i dopuna zakona potrebno donijeti novi propis, prihvaća se i primijenit će se u odgovarajućem trenutku.

Također, određene izričajne, nomotehničke i redakcijske promjene izvršene su u člancima 5., 11, 28. i 32. te novopredloženom članku 34., odnosno dodanim člancima 56.a, 56.c, 56.e i 56.f.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Svi upućeni komentari, primjedbe i iznesena mišljenja s rasprave u Hrvatskome saboru pomno su razmotreni. Međutim, najveći dio komentara, primjedbi, stavova i iznesenih mišljenja nisu ocijenjeni kao primjedbe koje suštinski pripadaju obuhvatu predmeta ovoga Zakona niti su upućene konkretne primjedbe, prijedlozi i mišljenja koji bi mogli biti razmotreni kao prijedlozi za unaprjeđenje Zakona u smislu dopuna, dorada ili korekcija.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odnosi Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, osnivaju se Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, uvodi se Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva, uređuju se odnosi između tijela koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za Hrvate izvan Republike Hrvatske, zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica, način ostvarivanja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, propisuju se mjere i aktivnosti pri povratku i useljavanju, kao i druga pitanja od značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona Hrvati izvan Republike Hrvatske su:

- pripadnici suverenog i konstitutivnog hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Hrvati u Bosni i Hercegovini),
- pripadnici hrvatske manjine u europskim državama (u daljnjem tekstu: hrvatska manjina),
- Hrvati iseljenici u prekomorskim i europskim državama i njihovi potomci (u daljnjem tekstu: hrvatsko iseljeništvo/dijaspورا).

Članak 3.

Ovaj Zakon odnosi se na Hrvate izvan Republike Hrvatske:

- s hrvatskim državljanstvom,
- sa »Statusom Hrvata bez hrvatskog državljanstva« (u daljnjem tekstu: Status) i
- bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa.

Članak 5.

U cilju promicanja veza s Republikom Hrvatskom, slijedom Ustavom Republike Hrvatske i Strategijom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija) preuzetih obveza, Republika Hrvatska svoj odnos s Hrvatima izvan Republike Hrvatske temelji na uzajamnoj suradnji i pružanju pomoći te jačanju njihovih zajednica, uvažavajući pri tome sve posebnosti i različite potrebe hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.

Članak 6.

Skrb za Hrvate izvan Republike Hrvatske sastavni je dio unutarnje i vanjske politike Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska zauzima se za provedbu svih dvostranih i mnogostranih međunarodnih ugovora i ostalih međunarodnih instrumenata kojima se štite interesi, prava i položaj Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska se zalaže za priznanje i unaprjeđenje položaja hrvatske manjine u državama u kojima žive.

Republika Hrvatska se zalaže za puno ostvarenje jednakopravnosti i konstitutivnosti hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Republika Hrvatska vlastitim zakonodavstvom poduzima mjere i aktivnosti za jačanje položaja Hrvata izvan Republike Hrvatske na području Republike Hrvatske.

Članak 7.

Republika Hrvatska zauzima se za očuvanje i jačanje položaja i identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske kroz učenje jezika, kulturu, obrazovanje, znanost, gospodarstvo, zdravstvo i socijalnu politiku i šport.

Republika Hrvatska poduzima mjere kojima potiče povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

Hrvati izvan Republike Hrvatske ostvaruju sva prava i obveze propisane posebnim zakonima iz područja školskog i visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja, natječaja i stipendija, zdravstvenog osiguranja i drugo.

Nadležni ministri donose pravilnike za ostvarivanje prava iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 9.

Republika Hrvatska povezuje sve Hrvate, kako one u Republici Hrvatskoj, tako i one izvan Republike Hrvatske, u ostvarivanju hrvatskog kulturnog zajedništva kao skupa svih kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, informativnih, gospodarskih, športskih i drugih društvenih djelatnosti bitnih za očuvanje i jačanje hrvatskoga identiteta i prosperiteta.

Članak 10.

Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi odluku o proglašenju »Dana Hrvata izvan Republike Hrvatske«.

II. NOSITELJI ODNOSA I SURADNJE

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 12.

Osniva se Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ured) kao središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Članak 13.

Djelokrug Ureda je:

- koordinacija i nadzor aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- briga za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- briga za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- uspostavljanje, održavanje i promicanje veza s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- jačanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i izrada komunikacijske strategije za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- u suradnji s drugim nadležnim ministarstvima, obavlja poslove koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak iseljenika/dijaspore u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj,

- predlaže politiku poticanja i pomoći povratka i useljavanja,
- provođenje mjera i programa za integraciju Hrvata povratnika i useljenika,
- pružanje pomoći u poduzetničkim ulaganjima,
- gospodarska potpora povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini i hrvatske manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo,
- gospodarska potpora i drugim hrvatskim zajednicama po potrebi,
- provođenje Strategije i predlaganje projekata i provedbenih planova, kao i nadzor njihove provedbe,
- vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- planiranje i osiguranje financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan Republike Hrvatske i
- drugi poslovi propisani posebnim zakonom.

Članak 14.

Radom ureda upravlja predstojnik, u položaju zamjenika ministra, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Vlade, a koji je za svoj rad odgovoran predsjedniku Vlade i Vladi.

Predstojnik ima jednog zamjenika.

U Uredu će se imenovati savjetnici s posebnim položajem za pitanja Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine te hrvatskog iseljništva/dijaspore.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će detaljno propisati unutarnje ustrojstvo i druga pitanja od značaja za rad Ureda.

Članak 15.

Ured priprema godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske koje se podnosi Hrvatskome saboru.

Članak 16.

Ostali nositelji odnosa i suradnje su:

- Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ministarstva nadležna za vanjske poslove, unutarnje poslove, znanost, obrazovanje, šport, kulturu, gospodarstvo, zdravstvo, socijalnu skrb, turizam, regionalni razvoj i financije,
- Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske Hrvatskoga sabora,
- Hrvatska matica iseljenika i
- druga tijela i institucije koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ili bi njihova djelatnost mogla biti od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 19.

Zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske svoje predstavnike u Savjet predlažu iz redova najznačajnijih i najbrojnijih udruga, organizacija, institucija ili drugih oblika organiziranja, na mandat od četiri godine (primjer: iz Hrvatskog svjetskog kongresa i drugih).

Zastupljenost predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske u Savjetu određuje se sukladno brojnosti i značaju Hrvata u dotičnoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s Republikom Hrvatskom, kao i radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske, kako slijedi:

- devet članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine od kojih jedan predstavnik Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine,

- sedamnaest članova predstavnika hrvatske manjine,
- dvadeset i devet članova predstavnika hrvatskog iseljništva/dijaspore.

Članak 20.

Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatske manjine, po državama:

- tri iz Srbije,
- po dva iz Austrije, Mađarske i Slovenije,
- po jedan iz Bugarske, Crne Gore, Češke, Italije, Kosova, Makedonije, Rumunjske i Slovačke.

Članak 21.

Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatskog iseljništva/dijaspore, po državama:

- pet iz Sjedinjenih Američkih Država,
- po tri iz Australije, Kanade i Savezne Republike Njemačke,
- po dva iz Argentine i Čilea,
- po jedan iz Austrije, Brazila, Francuske, Italije, Republike Južne Afrike, Novog Zelanda, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva,
- jedan skupno za Belgiju, Dansku, Luksemburg, Nizozemsku i Norvešku,
- jedan skupno za Boliviju, Ekvador, Paragvaj, Peru, Urugvaj i Venezuelu.

Članak 22.

Članovi Savjeta po položaju su:

- predstojnik Ureda i njegov zamjenik,
- zamjenici ministara u ministarstvima nadležnima za vanjske poslove, unutarnje poslove, znanost, obrazovanje, šport, kulturu, gospodarstvo, poduzetništvo, rad i mirovinski sustav, zdravstvo i socijalnu skrb, turizam, regionalni razvoj i financije,
- zastupnici u Hrvatskom saboru koji predstavljaju Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ravnatelj Hrvatske matice iseljenika,
- predstavnici sveučilišne zajednice,
- ravnatelj Državnog zavoda za statistiku,
- predstavnik Hrvatske radiotelevizije,
- predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,
- predstavnik Katoličke crkve (ravnatelj inozemne pastve),
- predstavnik Nacionalne sveučilišne knjižnice,
- predstavnik znanstvenih institucija koje se bave pitanjima Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- predstavnici Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore,
- predstavnik Hrvatske udruge poslodavaca,
- predstavnik nevladinih udruga koje u svom djelovanju promiču razvijanje odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (primjer: udruga »Prsten« i druge).

Članak 24.

Savjet na svoju sjednicu može pozvati najviše predstavnike vlasti Republike Hrvatske, ministre i druge osobe od značaja za rad Savjeta.

Članak 25.

Predsjednik Savjeta bira se na prijedlog i iz redova predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Izbor predsjednika i druga pitanja od značaja za ustroj i rad Savjeta propisuju se Poslovníkom o radu Savjeta.

Članak 26.

Savjet podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske o zauzetim stajalištima i donesenim zaključcima.

Članak 27.

Prvu sjednicu Savjeta saziva predstojnik Ureda.

Prvom sjednicom predsjedava najstariji član Savjeta.

Na prvoj sjednici članovi Savjeta biraju predsjednika i četiri potpredsjednika koji su predstavnici Hrvata iz Bosne i Hercegovine, hrvatske manjine, hrvatskih iseljenika/dijaspore iz europskih država te hrvatskih iseljenika/dijaspore iz prekooceanskih država.

Na prvoj sjednici Savjet donosi Poslovnik o radu, dvotrećinskom većinom glasova članova s pravom glasa.

Članovi Savjeta po položaju sudjeluju u radu Savjeta bez prava glasa.

Članak 28.

Savjet se sastaje najmanje jednom godišnje u Republici Hrvatskoj.

Savjet redovito raspravlja o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i drugim pitanjima od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 29.

Administrativne i tehničke poslove za Savjet obavlja Ured.

Nadležna ministarstva

Članak 30.

Nadležna ministarstva koja u svojem djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske dužna su obavljanje tih poslova koordinirati s Uredom.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove u suradnji s Uredom brine o statusu Hrvata izvan Republike Hrvatske, te uspostavlja, održava i promiče veze sa svim njihovim oblicima organiziranja u državama u kojima žive.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 31.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao matično radno tijelo Hrvatskoga sabora zaduženo za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti surađuje s Uredom i Savjetom u ostvarivanju ciljeva iz ovoga Zakona i Strategije.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske na svoje sjednice, po potrebi, poziva predstojnik Ureda.

III. ZAŠTITA PRAVA I INTERESA HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE TE JAČANJE NJIHOVIH ZAJEDNICA

Očuvanje hrvatskog jezika, kulture i identiteta

Članak 33.

Republika Hrvatska omogućava Hrvatima izvan Republike Hrvatske besplatno učenje početnih semestara hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, u skladu s pravilnikom koji donosi predstojnik Ureda.

Ured omogućava pohađanje hrvatske nastave među hrvatskom manjinom i iseljeništvom/dijasporom, pokreće programe učenja hrvatskog jezika i kulture te podržava programe za koje postoji interes.

Ured će omogućiti korištenje e-obrazovanja, kao i udžbenika iz Republike Hrvatske za učenje hrvatskog kao drugog jezika u zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska potiče osnivanje lektorata hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokim učilištima, kao i utemeljenje katedri za hrvatski jezik na sveučilištima u inozemstvu, u sredinama gdje žive Hrvati.

Republika Hrvatska osigurava financijska sredstva za stipendiranje učenika i studenata u njihovim lokalnim sredinama i u Republici Hrvatskoj, a sve u svrhu unapređenja znanja i intelektualnog potencijala hrvatskih zajednica u inozemstvu, u skladu s pravilnikom koji donosi predstojnik Ureda.

Informiranje i povezivanje

Članak 34.

Ured informira Hrvate izvan Republike Hrvatske putem internetskih tehnologija, prikladnih publikacija, neposrednom komunikacijom te osigurava distribuciju potrebnih informacija medijima u Republici Hrvatskoj i medijima Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Radi djelotvornog obavljanja poslova i informiranja Hrvata izvan Republike Hrvatske, Ured osniva administrativno-komunikacijsku mrežu između državnih tijela, Hrvatske matice iseljenika i drugih institucija u Republici Hrvatskoj, uključujući diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Hrvatske.

Hrvatska radiotelevizija, kao javna ustanova, na temelju svojih zakonskih obveza, izrađuje plan i program rada za radio, televiziju i javne radiodifuzijske usluge za Hrvate izvan Republike Hrvatske te usklađuje termine emitiranja i čini ih dostupnima.

Informiranje Hrvata izvan Republike Hrvatske i promocija Republike Hrvatske u svijetu od javnog je interesa, te će Hrvatska radiotelevizija proizvoditi i objavljivati multimedijalni program s višejezičnim televizijskim i radijskim sadržajima što će se urediti ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva

Članak 37.

Uvodi se Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva koji mogu dobiti Hrvati izvan Republike Hrvatske bez hrvatskog državljanstva, supružnici koji nemaju hrvatsko podrijetlo, njihova djeca (rođena i posvojena) te prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske koji njeguju hrvatski identitet i promiču hrvatsko kulturno zajedništvo.

Priznavanje Statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva ne prejudicira pripadnost hrvatskom narodu u postupku primitka u hrvatsko državljanstvo.

Članak 38.

Zahtjev za stjecanje Statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva podnosi se Uredu putem diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske.

Ured o zahtjevu odlučuje rješenjem. Protiv rješenja može se podnijeti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

O žalbama odlučuje Povjerenstvo sastavljeno od tri člana koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 39.

Pripadnici hrvatskog naroda, njihovi supružnici i djeca uz zahtjev prilažu dokaz o pripadnosti hrvatskom narodu.

Stranci, prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske, uz zahtjev prilažu odgovarajuću dokumentaciju kojom se potvrđuje predanost njegovanju hrvatskog identiteta i promicanju hrvatskog kulturnog zajedništva (preporuke udruga i institucija hrvatskih zajednica, potvrde o članstvu u hrvatskim organizacijama i dr.).

Članak 40.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva prestaje dobivanjem hrvatskog državljanstva, odricanjem i oduzimanjem.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva prestaje oduzimanjem ako osoba svojim ponašanjem šteti ugledu Republike Hrvatske i hrvatskih zajednica.

Članak 41.

Osobe kojima je priznat Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva u smislu ovoga Zakona neće se smatrati strancima pri ostvarivanju pogodnosti u području školskog i visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja, natječaja i stipendija, zdravstvenog osiguranja i drugo, što će se urediti posebnim zakonima.

Nadležni ministri donose provedbene propise za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka.

Pogodnosti za Hrvate bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa

Članak 42.

Republika Hrvatska u skladu sa Zakonom o strancima, pripadnicima hrvatskog naroda bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa omogućava ubrzani postupak stjecanja privremenog boravka, radnih i poslovnih dozvola i druge pogodnosti sukladno posebnim zakonima.

Pogodnosti pri boravku u Republici Hrvatskoj

Članak 43.

Uvodi se »Hrvatska kartica« (Croatia Card) kojom zainteresirane institucije i gospodarski subjekti omogućavaju Hrvatima izvan Republike Hrvatske povoljniji pristup određenim uslugama, povoljnije uvjete turističkih putovanja, organiziranog boravka i sudjelovanja na kulturnim događanjima.

Predstojnik Ureda donosi pravilnik kojim će se detaljnije urediti područja pogodnosti i način izdavanja »Hrvatske kartice«.

IV. RAZVOJ SURADNJE S HRVATIMA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 46.

Republika Hrvatska surađuje sa svim oblicima organiziranja Hrvata u svijetu (udruge, organizacije, institucije, kulturni centri, hrvatske katoličke misije i dr.) i pruža im potporu u svrhu očuvanja hrvatskog identiteta, odnosno promicanja hrvatskog jezika, kulture i tradicije te razvija kulturnu, obrazovnu i znanstvenu, gospodarsku, športsku i drugu suradnju.

Kulturna suradnja

Članak 47.

Republika Hrvatska, u svrhu ostvarivanja hrvatskog kulturnog zajedništva, potiče:

- povezivanje udruga i kulturnih institucija iz Republike Hrvatske s udrugama i institucijama Hrvata izvan Republike Hrvatske i istih međusobno,
- razmjenu hrvatskoga kulturnog stvaralaštva i baštine nastale u lokalnim zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske s Republikom Hrvatskom,
- uspostavu hrvatskih kulturnih instituta/centara u zemljama s hrvatskim zajednicama.

Članak 49.

Republika Hrvatska potiče sustavno istraživanje i proučavanje problematike Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine i hrvatskog iseljništva/dijaspore.

Vlada Republike Hrvatske će utemeljiti dokumentacijski centar i muzej o Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Športska suradnja

Članak 50.

Republika Hrvatska potiče i pomaže organiziranje športskih natjecanja i susreta Hrvata izvan Republike Hrvatske, u Republici Hrvatskoj i njihovim sredinama, te promidžbu istih u medijima.

Republika Hrvatska prati mlade nadarene i vrhunske športaše Hrvate izvan Republike Hrvatske i potiče njihovo uključivanje u hrvatske klubove i nacionalne vrste.

Članak 51.

U svrhu praćenja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Ured prikuplja podatke i vodi evidencije o:

- školama i sveučilištima na kojima se predaje hrvatski jezik i kultura,
- znanstvenicima i istraživačima hrvatskog podrijetla,
- stručnjacima raznih profesija hrvatskog podrijetla,
- lobistima za hrvatske interese,
- političarima i parlamentarnim predstavnicima hrvatskog podrijetla,
- športskim udrugama, klubovima i istaknutim športskim djelatnicima i športašima hrvatskog podrijetla.

Gospodarska suradnja

Članak 52.

Republika Hrvatska potiče povezivanje hrvatskih gospodarstvenika izvan Republike Hrvatske i njihovih udruga s gospodarstvenicima i udrugama u Republici Hrvatskoj, unapređuje poslovne veze s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te potiče ulaganja u proizvodnju i turizam u Republici Hrvatskoj.

Radi stjecanja novih tržišta i promicanja izvoza hrvatskih proizvoda i usluga, Republika Hrvatska potiče suradnju s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla u svijetu.

Republika Hrvatska, u suradnji s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla, izrađuje i provodi razvojne projekte na područjima od posebne državne skrbi, manje razvijenim područjima i drugim područjima od gospodarskog interesa.

Republika Hrvatska, u suradnji s gospodarstvenicima iz Republike Hrvatske i gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla, na područjima iz stavka 3. ovoga članka prioriteto potiče razvojne projekte koji sadrže programe zapošljavanja povratnika i useljenika.

Financiranje razvojnih projekata iz stavka 4. ovoga članka provodi se iz sredstava Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) i drugih poslovnih banaka za koje jamstva daju Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (u daljnjem tekstu: HAMAG) i jamstveni fondovi Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ureda, utvrđuje iznos rezerviranih financijskih sredstava (kvote) unutar sredstava HBOR-a i kvote jamstava od HAMAG-a i jamstvenih fondova Republike Hrvatske za provedbu razvojnih projekata iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 53.

Republika Hrvatska, kao oblik gospodarske suradnje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, susjednim i ostalim zemljama, potiče prekograničnu i regionalnu suradnju kroz vlastite projekte i pomoć pri kandidiranju na natječajima za fondove Europske unije.

Članak 54.

Vlada Republike Hrvatske će urediti pitanje financiranja programa mikrokreditiranja obiteljskih gospodarstava i obrta te osnivanje jamstvenog fonda za osiguranje kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva povratnika i useljenika u Republiku Hrvatsku.

Sukladno važećim propisima, a u suradnji s nadležnim tijelima, udrugama i gospodarskim subjektima Hrvata u Bosni i Hercegovini, osigurat će se financiranje programa mikrokreditiranja obiteljskih gospodarstava i obrta te jamstveni fond za osiguranje kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva za razvojne projekte u Bosni i Hercegovini.

Odredba stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način odnosi se i na potrebite manjinske zajednice.

Članak 55.

Radi praćenja stanja gospodarskih odnosa i ulaganja Hrvata izvan Republike Hrvatske u Republiku Hrvatsku, Ured u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske vodi sljedeće evidencije:

- o hrvatskim gospodarstvenicima u svijetu i hrvatskim gospodarstvenicima povratnicima i useljenicima (adresar),
- o ulaganjima Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- o ulaganjima hrvatskih povratnika i useljenika,
- novčanih doznaka Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- vanjsko-trgovinske bilance sa zemljama nastanjenja Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj, čiji su vlasnici ili osnivači Hrvati izvan Republike Hrvatske, kao povratnici ili vanjski ulagači.

Nadležna tijela Republike Hrvatske dužna su Uredu dostavljati podatke za evidencije iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu će se poštivati odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka.

V. POTICANJE POVRATKA HRVATSKIH ISELJENIKA I NJIHOVIH POTOMAKA U REPUBLIKU HRVATSKU I POTPORA POSEBNO UGROŽENIM SKUPINAMA HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 56.

Republika Hrvatska omogućuje povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka.

Članak 57.

U svrhu olakšavanja procesa integracije u hrvatsko društvo, unutar Ureda ustrojava se »ured dobrodošlice«, u okviru kojega povratnici i useljenici, kao i svi drugi zainteresirani Hrvati izvan Republike Hrvatske, mogu dobiti potrebne informacije i pomoć u rješavanju pravnih i drugih pitanja, što uključuje i pomoć mentora/savjetnika u prvim koracima integracije u hrvatsko društvo.

U okviru »ureda dobrodošlice« pružaju se i informacije o carinskim povlasticama pri uvozu predmeta kućanstva i gospodarskog inventara kod povratka i useljenja u Republiku Hrvatsku, te o poreznim olakšicama za hrvatske povratnike/useljenike, fizičke i pravne osobe, pri njihovom nastanjenju i stupanju u poslovni odnos u Republici Hrvatskoj.

Članak 58.

Ured će izraditi posebni Program dobrodošlice i prihvata za one Hrvate iz iseljništva/dijaspore koji imaju namjeru povratka i useljenja.

Potpora posebno ugroženim skupinama

Članak 59.

Republika Hrvatska putem diplomatsko-konzularnih predstavništava prati stanje ugroženih hrvatskih zajednica i pojedinaca u zemljama u kojima žive te ih štiti i pomaže im, uključujući i mogućnost povratka/useljenja u Republiku Hrvatsku i integracije u hrvatsko društvo.

Privlačenje učenika i studenata

Članak 60.

Republika Hrvatska osigurava provedbu programa učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, stipendiranja učenika i studenata hrvatskog podrijetla koji se školuju ili pohađaju visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i njihov smještaj u đачke i studentske domove.

Radi olakšavanja postupka upisa potiču se visokoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj na donošenje upisnih kvota za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Prava na školarinu, smještaj i prehranu učenika i studenata Hrvata izvan Republike Hrvatske izjednačavaju se s pravima učenika i studenata iz Republike Hrvatske.

Hrvatske obrazovne i znanstvene institucije potiču se na osmišljavanje i provedbu projekata razmjene učenika i studenata Hrvata u Republici Hrvatskoj i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Članak 61.

U svrhu boljeg upoznavanja Republike Hrvatske potiče se organiziranje dolaska mladeži hrvatskog podrijetla u Republiku Hrvatsku, provedba ljetnih/zimskih škola hrvatskog jezika, različitih kulturnih i obrazovnih programa, te stručne prakse i sezonskog rada učenika i studenata.

Zapošljavanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u skladu s potrebama tržišta rada

Članak 63.

Ministarstvo nadležno za rad, u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, provodi projekte zapošljavanja Hrvata izvan Republike Hrvatske, u skladu s potrebama i mogućnostima Republike Hrvatske.

U svrhu iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatski zavod za zapošljavanje osigurava dostupnost strukturiranih evidencija o potrebama tržišta rada u Republici Hrvatskoj, a Ured putem diplomatsko-konzularnih predstavništava iste čini dostupnima Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Olakšavanje povratka umirovljenika i drugih osoba

Članak 64.

Republika Hrvatska sklapanjem međunarodnih ugovora o socijalnom i zdravstvenom osiguranju stvara uvjete za olakšavanje povratka umirovljenika i drugih osoba u Republiku Hrvatsku.

Članak 65.

Ured prikuplja podatke i vodi evidenciju o hrvatskim povratnicima i useljenicima.